

- **Լեզուի Փիլիսոփայություն** (Philosophy of Language), որ գիտական-վերլուծական միջոցներով կը քննարկե լեզուի իմաստը, ծագումն ու զարգացումը. նաեւ՝ **վերլուծական փիլիսոփայությունը** (Analytic Philosophy), իր զանազան դպրոցներով եւ անուանումներով:
- Տակաւին կան փիլիսոփայական բազմաթիւ այլ ճիւղեր, որոնցմէ կարելի է յիշել՝ **բնութեան, արուեստի, կրօնի, պատմութեան, իրաւական, քաղաքականութեան, ընկերային հասարակութեան** (սոցիալ) եւ **տնտեսագիտութեան** (Էկոնոմիայի) **փիլիսոփայությունները**:

Այժմ հարց տանք թէ ի՞նչ է կամ ո՞վ է **փիլիսոփան**:

Փիլիսոփան, այն մտածող մարդն է, որ կը ձգտի հիմնական նշանակութիւն ունեցող հարցերու պատասխանները գտնել: Ասոր կողքին, փիլիսոփայ կը կոչուին նաեւ անոնք, որոնք կ'աշխատին փիլիսոփայութեան գիտահետազոտական ոլորտէն ներս ու գործնական կեանքի իմաստութեամբ կը յատկանշուին:

Հին յունարէնի մէջ „philosophos“ եզրը, ինչպէս տեսանք, կը նշանակէ՝ «ընկեր իմաստութեան»: Յունական հիմքի վրայ յառաջացած են եւրոպական այլ լեզուներու եզրերը (օրինակ.- լատ.՝ philosophus, անգլ.՝ philosopher, գերմ.՝ Philosoph), իսկ հայերէնի մէջ հիմնական «փիլիսոփայ» եզրի կողքին, ունինք նաեւ «իմաստասէր» եզրը:

Առաջին իմաստասէրը, որ փիլիսոփայութիւնը որպէս եզրոյթ օգտագործած ու ինքզինք փիլիսոփայ կոչած է (ինչպէս նշեցինք), յոյն Պիթագորասն էր: Անկէ ետք ու ժամանակի ընթացքին, փիլիսոփայ եզրի բնորոշումը քննարկութեան հարց եղաւ: Օրինակ դասական շրջանի յոյն փիլիսոփաներու՝ Սոկրատէսի, Պլատոնի եւ Արիստոտելի համաձայն փիլիսոփան ճշմարտութեան ձգտողն է, անոնք կը դատապարտէին սոփիստները (յուն.՝ sophistês), որոնք ճշմարտութեամբ չէին հետաքրքրուած: (Սոփիստներու մասին տե՛ս նաեւ էջ 47): Իսկ ներկայ ժամանակներուն, բացայայտ է, որ համալսարաններու մէջ, փիլիսոփայութիւն առարկան դասախօսողներուն մէջ շատ քիչերը կարելի է՝ փիլիսոփայ կոչել:

Պլատոնի համաձայն, «փիլիսոփայ» կոչումը կը տրուի ոչ թէ շատ բան գիտցողին եւ ոչ ալ շատ բաներու մասին խօսողին, այլ կը տրուի անոր, որ կը ձգտի՝ *ճշմարտութեան, Գեղեցկութեան* եւ *Բարիին* ու կը վարէ՝ անարատ ու անբիծ կեանք մը: Այլ խօսքով, Պլատոն փիլիսոփայութիւնը կենսաձեւ կամ ապրելակերպ նկատելով, կ'արժեւորէ գործնական փիլիսոփայութիւնը, որ նոյնինքն բարոյագիտութիւնն է:

